

Bütün fəsillərdə gözəlliyə qərq olan Azərbaycan yay fəslində də başqa bir ab-havada olur.

Təbiətin bəxş etdiyi bütün yeraltı-yerüstü sərvətləri və iqlimi bu gözəlliyə daha da cəlbedici edir. Təbii ki, ölkəmizdəki, sabitlik, əmin-amanlıq istirahət üçün əlverişli bir məkandır. Turistlər də, məhz təbiəti bənzərsiz, əmin-aman bir ölkədə istirahətlərinin təşkilinə önəm verdikləri üçün seçdikləri məkanlar sırasında Odlar Diyarı kimi tanınan Azərbaycana üz turlar. Azərbaycanın Xəzərsahili istirahət və müalicə ocaqları, sanatoriya və kurortları, bir-birindən maraqlı yerli tarixi abidələri dünya turizm həvəskarlarının xidmətindədir.

Azərbaycanın nəfəsi turistlərdə başqa bir ovqat yaradır desək, fikrimizdə yanlışdır. Mötəbər tədbirlərə ev sahibliyi edən, eləcə də, dünya ölkələrində ölkəmizlə bağlı xüsusi təqdim olunan reportajlar, yayımlanan verilişlər, yazılı medianın təqdim etdiyi məqalələr ölkəmiz haqqında mövcud olan real mənzərəni əks etdirmiş olur. Təqdim olunan materiallarda ölkəmizin qədim şəhərlərindən tutmuş bölgələrinə, ucqar kəndlərinədək uzanan rahat yolları, səliqəli hotelləri, çeşidli təamları, milli adət-ənənələri, yerli əhalinin mehribanlığı və s. amillər müxtəlif dinə, irqə

Qəbələ dünyanın məşhur turizm mərkəzlərindən birinə çevrilir

nın paytaxtı olan Qəbələ tarixi və müasirliyi özündə birləşdirir. Bu yerlərin təbii gözəlliyini yüksək qiymətləndirən Ümummilli Lider Heydər Əliyev Qəbələni "Azərbaycanın İsveçrəsi" adlandırdı.

Qəbələnin təbii sərvətləri sistemində onun mineral suları sırasında olan - mineral bulağı Qəmərvan kəndindən 5 km şimalda, Bum çayı dərəsində, 1388 metr hündürlükdə səthə çıxan termal-mineral sudur. Bulaq küçüklü və dəmirli birləşmələrlə zəngindir. Suyunun kimyəvi və fiziki xassələrinə, müalicəvi əhəmiyyətinə görə, Qəmərvan mineral bulağı Qərbi Avropada məşhur olan Kuldur mineral suyu ilə analoq təşkil edir.

BU MƏKANIN HƏR YERİNDƏN ƏSRLƏRİN SƏSİ GƏLİR

kəm verib. Xüsusilə də, turistlərin müasir standartlara cavab verən məkanlarda istirahəti üçün tikilən otellər diqqəti cəlb edir. Bu turizm-istirahət mərkəzləri dağ, çay və meşə zolaqları ilə əhatə olunub. Hər bir obyektə istirahət üçün gözəl şərait yaradılıb. Geniş ərazilərdə atla gəzinti, meşə gəzintisi, balıq ovu, göldə qayıqla gəzinti, üzgüçülük hovuzları, buz üstə konki meydançası, alpinizm məşğələləri hər bir turisti maraqlandırır. Prezident İlham Əliyev Qəbələ rayonuna səfərləri zamanı yeni beşulduzlu otel və istirahət mərkəzlərinin açılışında iştirak edir, turizmin daha da inkişafı üçün dəyərli tövsiyələrini verir. Dövlət başçısı çıxışlarının birində belə deyib: "Qəbələ, sözün əsl mənasında, sürətlə inkişaf edir, böyük quruculuq-abadlıq işləri aparılır. Burada turizm infrastrukturunun inkişafı üçün çox böyük işlər görülür və Qəbələ dünya miqyasında turizm mərkəzlərindən birinə çevrilməlidir". "Qafqaz Resort" Hoteli öz cazibədar təbiəti, Şərqi məxsus qonaqpərvərliyi ilə regionun ən üstünlük verilən otellərindən biridir. 2008-ci il ildə ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən rəsmi açılışı olan otel Böyük Qafqaz sıra dağlarının ətəyində, Dəmiraparan çayının sahilində yerləşir. "Qafqaz Riverside" Hoteli də Qəbələnin Dəmiraparan çayı sahilindədir. 2009-cu ildə ölkə Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə istifadəyə verilən otel müasir standartlara uyğun qurulub. Böyük Qafqaz sıra dağlarının ətəyində yerləşən "Qafqaz Sport", "Qafqaz Karvansaray" və s. bu kimi otellərdə turistlərin istirahəti üçün hər bir şərait mövcuddur. Qəbələ rayonunda mövcud olan turizm obyektləri hər il nüfuzlu sərgilərdə, dünya səviyyəli ixtisaslaşdırılmış yarmarkalarda iştirak edir və bazarda özünün turizm imkanlarını nümayiş etdirir.

"TUFAN" DAĞ-XİZƏK YAY-QIŞ İSTİRAHƏT KOMPLEKSİ GÜN ƏRZİNDƏ ÜÇ MİN NƏFƏRƏ XİDMƏT GÖSTƏRMƏK İMKANINA MALİKDİR

Turizm məkanlarından söz açarkən, əlbəttə ki, "Tufan" Dağ-Xizək Yay-Qış İstirahət Kompleksinin qeyd etməmək mümkün deyildi. Azərbaycan isti iqlim qurşağında yerləşməsinə baxmayaraq, nadir ölkələrdəndir ki, ən yüksək dünya standartlarına cavab verən nəhəng qış turizm infrastrukturları və kompleksləri yaradır. Belə ki, turizm sahəsində məqsədli şəkildə həyata keçirilən layihələr qış turizminin inkişafına da yeni yollar açdı. "Şahdağ" Qış-Yay Turizm Kompleksinin yaradılması Azərbaycanın qış turizminin inkişafında uğurlara gətirib çıxardı. Qış turizminin inkişaf etdirilməsi ilə bağlı atılan növbəti addımlardan Qəbələdəki "Tufan" Dağ-Xizək Yay-Qış İstirahət Kompleksi oldu. Bu iri kompleksin inşası göstərir ki, Azərbaycanda turizmin inkişafına və bu sahədə infrastrukturun yaradılmasına xüsusi diqqət göstərilir. "Tufan" Dağ-Xizək Yay-Qış İstirahət Kompleksində nəhəng infrastruktur yaradılıb. Ərazidə insanların rahat istirahəti üçün hər cür şəraitə malik infrastrukturun, o cümlədən, mehmanxana, ofislər, uşaqlar üçün istirahət guşəsi və digər müvafiq obyektlər yaradılıb. Burada turistlərin istirahətinin təşkili üçün hər cür şəraiti olan restoranlar da yaradılıb. Ümumiyyətlə, bu nəhəng istirahət məkanı ilin bütün fəsillərində turistlərə kanat gəzintisinə,

məxsus insanlarda ölkəmiz haqqında olan təsəvvürləri daha da dərinləşdirmiş olur. Xüsusilə də, Azərbaycan mədəniyyəti, tarixi, hər daşına həkk olunan minilliklərin sorağı ölkəmizə marağı bira-beş artırmış olur. Təhlükəsizliyin yüksək səviyyədə təmin olunduğu bir məkanda istirahət etmək niyyətində olanlar ölkəmizə üz tutduqları üçün səhv seçim etmədiklərini dərk edirlər. İlbəil turistlərin sayında artımın baş verməsi də, məhz ölkəmizin bu və digər üstünlüklərə malik olmasına söykənir.

Xüsusi olaraq, vurğulayaq ki, turizm ölkəmizin iqtisadi inkişafında böyük perspektivlər açmasına da real zəmin yaradır. Bu məsələyə kompleks şəkildə yanaşan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin fərman və sərəncamlarına əsasən, ölkəmizdə turizm sənayesi həm daxili, həm də xarici qonaqları qəbul etmək üçün ildən-ildə inkişaf edir. Qeyd edək ki, turizm iqtisadiyyatımızın əlverişli hissəsi olmaqla, xırdə və orta sahibkarlıq üçün də möhkəm baza yaradır, rayonda turizmin inkişafı yeni iş yerlərinin açılmasına kömək edir, regionun infrastrukturunun formalaşdırılması üçün əlverişli şərait yaranır. Bütün bunlar, əlbəttə, Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Proqramının və yoxsulluğun aradan qaldırılması Proqramının əsas müddəalarına cavab verir.

"AZƏRBAYCANIN İSVEÇRƏSİ"

Azərbaycanın belə gözəl məkanları sırasında Qəbələnin öz yeri və payı var. Bu diyarın təbiəti, uca dağları, yaşıl meşələri, təmiz havası, çayları, gölləri, şəlalələri, mənzərəli yerləri, həqiqətən də, istirahət üçün ən əlverişli məkanlar sırasında. Nadir təbii iqlim şəraiti, mineral bulaqları, tarixi İpək Yolunun üstündə yerləşən, Qədim Qafqaz Albaniyası-

TURİZM-İSTİRAHƏT MƏRKƏZLƏRİ DAĞ, ÇAY VƏ MEŞƏ ZOLAQLARI İLƏ ƏHATƏ OLUNUB

Müasirliyi ilə tarixi özündə birləşdirən Qəbələdəki müasir tikililər ona başqa bir gör-

Qəbələ dünyanın məşhur turizm mərkəzlərindən birinə çevrilir

qış mövsümündə xizəklə sürüşməyə, xizəkçilik məktəbindən, otel və digər xidmətlərdən istifadə etməyə imkan verir. Kompleksin əhəmiyyətini artıran mühüm amillərdən biri də burada turistlərin trassa sistemini özlərinə uyğun seçmək imkanlarının olmasıdır. Bütün dağ-xizək trassası süni qar yaratma generasiya sistemi ilə təchiz edilib. Bütünlükdə, "Tufan" Dağ-Xizək Yay-Qış İstirahət Kompleksi gün ərzində üç min nəfərə xidmət göstərmək imkanına malikdir. Yaradılan şərait, bir daha təsdiqləyir ki, artıq turistlər ilin bütün fəsilərində Qəbələyə səfər edə bilərlər. Yay mövsümündə minlərlə qonağı qarşılayan bu məkən qışda da turistləri ən gözəl istirahət mərkəzinə çevrilib.

Rayonda turizm sektorunun inkişafı üçün ixtisaslı kadrlar hazırlayan Qəbələ Rayon Turizm və Otelçilik üzrə Peşə Tədrisi Mərkəzi respublikamızın müxtəlif bölgələrindəki turizm obyektlərinin də kadrla təmin edilməsi istiqamətində uğurla fəaliyyət göstərir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir ki, bu gün ölkəmizin bütün bölgələri, o cümlədən, Qəbələ sürətlə inkişaf edir. Rayonun sosial-iqtisadi inkişafı və zəngin turizm potensialı yaxın illərdə Qəbələnin dünyanın məşhur turizm mərkəzlərindən birinə çevriləcəyinə zəmin yaradır.

RAYON TURİZMİNİN İNKİŞAF DİNAMİKASININ YÜKSƏLƏN TEMPLƏ DAVAM ETMƏSİNƏ ƏSAS OLAN AMİLLƏR

2010-cu ildə Qəbələdə ikimərtəbəli avtovağzal binası açılıb. Qəbələdə nəqliyyat sahəsinin inkişafına ciddi təsir göstərən avtovağzalın rayonda bütün kəndlərinə marşrutlar işləyir. Həmçinin, ölkədaxili istiqamətlərdə və Türkiyə, Rusiya, eyni zamanda və MDB-nin digər dövlətlərinə avtobus reysləri fəaliyyət göstərir. 2011-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə Qəbələ rayonunda beynəlxalq standartlara cavab verən Qəbələ Beynəlxalq Aeroportu istifadəyə verilib. Aeroportda aviasiya təhlükəsizliyi, sərhəd və gömrük xidmətlərinin eməkdaşlarının rahat işləmələri üçün hertərəfli şərait yaradılıb. Terminalda ən müasir təhlükəsizlik sistemləri quraşdırılıb. Səmişinlərin qeydiyyatı və VIP salonu da ən son avadanlıqla təchiz olunub.

Qəbələnin son illər bir sıra beynəlxalq

xalq mədəni-kütləvi tədbirlərə ev sahibliyi etməsi də bu rayona işgüzar səfərə və istirahətə gələnlərin sayını dəfələrlə artırmışdır. Artıq ənənə halını almış və hər ilin yay aylarında keçirilən Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalında dünyanın müxtəlif ölkələrindən dünya şöhrətli musiqiçilər iştirak edirlər. Festivalda səsləndirilən klassik musiqiləri canlı dinləmək üçün yüzlərlə yerli və xarici musiqi həvəskarları Qəbələyə təşrif buyururlar. Qonaqlar musiqi bayramında iştirak etməklə yanaşı, rayonun müasir turizm obyektlərində dincəli, tarixi abidələri ilə tanış olurlar və əsrarəngiz təbiətini seyr edirlər. Rayonda turizmin inkişaf dinamikası yüksələn tempə davam edir.

NİCİN TİMSALINDA AZƏRBAYCANDA MÖVCUD OLAN MULTİKULTURALİZMİ GÖRMƏMƏK MÜMKÜN DEYİLDİ

Qəbələ həm də müxtəlif xalqların bir məkanda yaşadığı yerdir. Bura gələn turistlər multikulturalizmin Azərbaycanda yaşadığını və bu yaşayış tərzinin sülh və dostluq üçün unikal model olduğunu öz gözəlliyiylə görürlər. Azərbaycan xalqına bugünkü rifahı bəxş etmiş və ölkəmizdəki multikultural mühitin siyasi bünövrəsini yaratmış Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasətini ləyaqətlə davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sülh və əmin-amanlığa, xalqlar arasında dostluğun möhkəmlənməsinə töhfələr verir. Cənab Prezidentin Sərəncamı ilə 2016-cı ildə Azərbaycan "Multikulturalizm ili" elan edilməsi sülhə, şəfəqətə və barışa dünya miqyasında bir çağırış oldu. Fərqli dinin, fərqli etnosun yaşadığı Nicin timsalında Azərbaycanda mövcud olan multikulturalizmi görməmək mümkün deyildi. Fərqli dinin, fərqli etnosun yaşadığı Qəbələ rayonunun Nic kəndi udilərin ən iri yaşayış məskənidir. Azərbaycanın qədim yerli xalqlarından biri olan udilər haqqında hələ Herodot, Plini və Strabonun əsərlərində məlumat verilməmişdir. Dünyanın etnik xəritəsində udi adlı etnos bu gün, əsasən, Azərbaycan ərazisində mövcuddur. Udilər Qafqazın qədim sakinlərindəndir, dilləri Qafqaz dilləri ailəsinin ləzgi qrupuna məxsus olub, çoxlu qədim ünsürləri özündə qoruyub-saxlaya bilmişdir. Tarixən Günəşə, Aya sitayiş edən udilər IV əsrin əvvəllərində xristianlığı qəbul etmiş və bu günə kimi dinini saxlamışlar. Nic qəsəbəsindəki Alban-Udi xristian kilsəsi bura gələn xarici turistləri təəccübləndir-

məyə bilməz. Kilsədə səslənən arqan musiqisi insanları rıqqətə gətirir. Qeyd edək ki, Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsində yerləşən "Çotari" Alban-Udi kilsəsi yerli sakinlərin vəsaiti hesabına 1723-cü ildə inşa edilib. Kilsənin adı qəsəbədəki Çotari məhəlləsinin adından götürülüb. Sovet hakimiyyəti illərində fındıq anbarı kimi fəaliyyət göstərmiş kilsədə 2003-cü ildə əsaslı bərpa və yenidənqurma işlərinə başlanılmış, 2006-cı ildə dindarların istifadəsinə verilmişdir.

Bu gün Qəbələdə udi xalq rəqslərinin sədaları altında keçirilən toy-düynün, müsəlman ölkəsindəki bir xristian məbədində bağlanan mənəvi ittifaq əsl tolerant mühitin ölkəmizdə olduğunu bir göstəricisidir. Dünyanın belə bir çətin zamanında yaşamağımıza baxmayaraq, Azərbaycanda multikulturalizm yaşayır. Əbəs yerə deyilmir ki, Azərbaycan dünyada tolerantlığın və multikulturalizmin paytaxtıdır.

TURİSTLƏRİN İSTİRAHƏT ÜÇÜN VERDİKLƏRİ QƏRAR: QƏBƏLƏYƏ SƏFƏR

Qədim Qəbələnin tarixi məkanları, gözəl təbiəti və müasir istirahət mərkəzləri turistləri heyran edir. Bu gün Qəbələyə gələn turistlərin sayı artmaqdadır. Mövcud turizm obyektlərində gün ərzində 2500 qonaq qarşılamaq, onlara yüksək səviyyədə xidmət göstərmək mümkündür. 2009-cu ildə 29 min 558, 2010-cu ildə 30 min 450, 2011-ci ildə 39 min 960, 2012-ci ildə 42 min 545, 2013-cü ildə isə 45 min 675 turist Qəbələ rayonuna gəlmişdir. 2014-cü ildə Qəbələ rayonuna gələn xarici və yerli turistlərin sayı 49 min 969 nəfər olmuşdur. Bu da 2013-cü ildə rayona gələn turistlərin sayından 4294 nəfər çoxdur. 2015-ci ildə isə Qəbələyə 80 min 200 nəfər yerli və xarici turist gəlmişdi. 2016-cı ildə gələn turistlərin sayı 99 min 700 nəfər olub. 2017-ci ilin 8 ayında Qəbələyə 218 min 118 turist gəlib. İstirahətə gələnlərin 89 min 217 nəfəri yerli, 128 min 901 nəfəri əcnəbi turistlərdir. Turistlərin əksəriyyəti Rusiya, Türkiyə, Böyük Britaniya, İraq, Ukrayna, Latviya, İran, Birləşmiş Ərəb Əmirliyi, Gürcüstan, Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər, İsrail, Pakistan və Misirdən olub. 2018-ci ildə isə təkcə yay ərzində 277 min 283 nəfər turist səfər etmişdi. Göründüyü kimi, Qəbələni ən gözəl və rahat məkən kimi seçib istirahət etmək istəyən turistlərin sayı ilbəil artır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI